

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti neviseškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas dėl Europos Komisijos atsisakymo suteikti visuomenei galimybę susipažinti su neoficialiu susitarimu su Gambija dėl migrantų grąžinimo (byla 1271/2022/MIG)

Sprendimas

Byla 1271/2022/MIG - Atidaryta 15/07/2022 - Sprendimas 01/09/2022 - Atitinkama institucija Europos Komisija (Netinkamo administravimo faktas nenustatytas) |

Byla buvo susijusi su prašymu leisti visuomenei susipažinti su dokumentais, susijusiais su neoficialiu susitarimu dėl neteisėtų migrantų grąžinimo ir readmisijos, kurį ES sudarė su Gambija. Komisija atsisakė leisti susipažinti su dokumentais, teigdama, kad atskleidimas galėtų pakenkti tarptautiniams santykiams.

Ombudsmeno tyrimo grupė patikrino ginčijamą dokumentą ir, atlikdama lygiagrečių tyrimą, penkis panašius susitarimus su kitomis ES nepriklausančiomis šalimis ir susijusius dokumentus. Remdamasis šiais patikrinimais ir atsižvelgdamas į didelę ES institucijų veiksmų laisvę tais atvejais, kai jos mano, kad kyla pavojus viešajam interesui, susijusiam su tarptautiniais santykiais, Ombudsmenas nustatė, kad Komisijos sprendimas neleisti susipažinti su dokumentais nėra akivaizdžiai klaidingas. Atsižvelgdamas į tai, kad aptariamas viešasis interesas negali būti pakeistas kitu viešuoju interesu, kuris laikomas svarbesniu, Ombudsmenas užbaigė bylą, kurioje nustatyta, kad netinkamo administravimo nėra. Tačiau ji pažymėjo, kad reikėtų dėti visas pastangas siekiant nuraminti visuomenę, kad migrantų pagrindinės teisės yra pakankamai apsaugotos ir kad šiame procese taikomos tinkamos apsaugos priemonės.

Skundo aplinkybės

1. ES ir jos valstybės narės nustatė bendras neteisėtų migrantų grąžinimo į jų kilmės šalį valdymo taisykles [1]. Atsižvelgdama į tai, ES bendradarbiauja su neteisėtų migrantų kilmės šalimis sudarydama readmisijos susitarimus. Tai teisiškai privalomi susitarimai, kuriuose

nustatyti abiejų šalių įsipareigojimai ir procedūros, susijusios su migrantų, neturinčių teisės pasilikti ES, readmisija.

2. Kadangi kai kurios trečiosios šalys atrodė nenorinčios sudaryti oficialaus readmisijos susitarimo, 2016 m. ES pradėjo derybas su ES nepriklausančiomis šalimis dėl neoficialių, neprivalomų grąžinimo ir readmisijos „susitarimų“. Nuo to laiko ES yra sudariusi šešis tokius susitarimus [2] .

3. 2021 m. kovo mėn. skundo pateikėjas Europos Komisijai pateikė prašymą [3] leisti visuomenei susipažinti su neoficialiu ES readmisijos susitarimu su Gambija.

4. Komisija atsisakė suteikti galimybę susipažinti su prašomu dokumentu remdamasi būtinybe apsaugoti viešąjį interesą, susijusį su tarptautiniais santykiais [4] . Komisija teigė, kad atskleidus informaciją būtų pakenkta ES ir jos valstybių narių santykiams su Gambija ir kad tai keltų pavojų galimoms būsimo deryboms dėl panašių susitarimų su kitomis trečiosiomis šalimis.

5. 2021 m. balandžio mėn. skundo pateikėjas paprašė Komisijos peržiūrėti savo sprendimą neleisti susipažinti su dokumentais (pateikti „patvirtinamąją paraišką“) ir atskleisti bent tam tikras susitarimo dalis.

6. 2021 m. rugsėjo mėn. Komisija patvirtino savo sprendimą neleisti susipažinti su dokumentais.

7. Nepatenkintas, 2022 m. liepos mėn. skundo pateikėjas kreipėsi į Ombudsmeną.

Tyrimas

8. Ombudsmenė pradėjo tyrimą dėl Komisijos sprendimo neleisti visuomenei susipažinti su neoficialiu ES ir Gambijos susitarimu dėl migrantų grąžinimo ir readmisijos.

9. Atlikdama tyrimą Ombudsmeno tyrimo grupė patikrino nagrinėjamą susitarimą. Ombudsmenas taip pat suteikė Komisijai galimybę pateikti papildomą nuomonę, tačiau jo negavo.

10. Tuo pačiu metu atlikdama tyrimą [5] , susijusį su ES Taryba, ombudsmeno tyrimo grupė taip pat peržiūrėjo visus neoficialius readmisijos susitarimus, kuriuos ES sudarė nuo 2016 m., taip pat keletą dokumentų, susijusių su derybomis, po kurių jie buvo parengti.

Pateikti argumentai

11. Iš esmės **skundo pateikėjas** teigė, kad dėl susitarimo konteksto ir aplinkybių bei jo šalių elgesio reikia daryti prielaidą, kad susitarimas yra teisiškai privalomas. Todėl jis turėtų būti paskelbtas ES oficialiajame leidinyje.

12. Skundo pateikėjas taip pat teigė, kad šiuo atveju negali būti taikoma išimtis dėl viešojo intereso, susijusio su tarptautiniais santykiais, apsaugos. Ji nurodė, kad Komisija teigia, jog nagrinėjamas susitarimas yra tik procedūrinio pobūdžio. Tačiau, jos nuomone, išimties, kuria remiamasi, taikymas galėtų būti pateisinamas tik materialiniu susitarimu.

13. Be to, skundo pateikėjas laikėsi nuomonės, kad viešasis interesas, susijęs su tarptautiniais santykiais, turėjo būti suderintas su poreikiu užtikrinti pakankamą migrantų pagrindinių teisių apsaugą, ir išreiškė susirūpinimą dėl galimo tokių apsaugos priemonių nebuvimo. Skundo pateikėjas pridūrė, kad susitarimo atskleidimas sustiprintų priemonių, kurių ėmėsi ES, teisėtumą.

14. Komisija nurodė, kad nagrinėjamas susitarimas buvo sudarytas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 17 straipsnio 1 dalį ir juo nesiekama sukurti jokių teisinių įsipareigojimų. Veikiau juo „*nustatytas struktūrinis ir nuspėjamas bendradarbiavimo mechanizmas (...), skirtas savo piliečių grąžinimui. Joje pateikiama praktinė informacija apie grąžinimo ir readmisijos procedūrą, pavyzdžiui, ES neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymo veiksmų ir terminų aprašymas, kelionės dokumentų išdavimas ir grąžinimo operacijų organizaciniai aspektai.*“

15. Komisija teigė, kad Gambijos bendradarbiavimas buvo savanoriškas ir politiškai labai jautrus ir kad dėl neprivalomo susitarimo pobūdžio jo įgyvendinimas priklauso nuo Gambijos valdžios institucijų noro laikytis sutartos praktikos.

16. Komisija padarė išvadą, kad atskleidus informaciją gali būti prarastas didelis ir žalingas pasitikėjimas santykiais su Gambija readmisijos srityje ir už jos ribų. Komisija pridūrė, kad ši rizika yra reali. Pavyzdžiui, anksčiau kita šalis atsisakė užbaigti ir įgyvendinti panašų susitarimą po to, kai visuomenė sužinojo apie vykstančias derybas.

17. Galiausiai Komisija teigė, kad atskleidus informaciją galėtų būti pakenkta ES derybinei pozicijai dėl kitų readmisijos susitarimų.

Ombudsmeno vertinimas

18. ES institucijos turi didelę diskreciją spręsti, ar dokumento atskleidimas pažeistų bet kurį viešąjį interesą, saugomą pagal ES teisės aktų dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais (Reglamentas 1049/2001) 4 straipsnio 1 dalies a punktą, pavyzdžiui, tarptautinių santykių apsaugą [6] .

19. Taigi Ombudsmeno tyrimu buvo siekiama nustatyti, ar Komisijos vertinime, kuriuo ji grindė savo sprendimą atsisakyti leisti pasinaudoti nagrinėjamu readmisijos susitarimu, buvo padaryta akivaizdi klaida.

20. Šiuo tikslu Ombudsmeno tyrimo grupė patikrino dokumentą. Dėl lygiagretaus tyrimo [7] tyrimo grupė taip pat galėjo palyginti atitinkamo susitarimo turinį su kitų neoficialių readmisijos

susitarimų, kuriuos sudarė ES, turiniu. Remdamasis per šiuos patikrinimus gauta informacija, Ombudsmenas mano, kad Komisijai nebuvo akivaizdžiai klaidinga manyti, jog atskleidimas galėtų pakenkti viešajam interesui, susijusiam su tarptautiniais santykiais.

21. Konkrečiai, peržiūrėjęs readmisijos susitarimų turinį, ombudsmenas, pavyzdžiui, patvirtino, kad ES laikėsi diferencijuoto požiūrio į įvairias susijusias grąžinimo šalis. Todėl Ombudsmenas mano, kad Komisijos nuomonė pagrįsta, kad atskleidimas pakenktų ES derybinei pozicijai tiek vykstančiose, tiek būsimose derybose ir kad tai pakenktų grąžinimo šalių norui bendradarbiauti.

22. Atsižvelgdamas į tai, kad nagrinėjamame susitarime pateikta informacija yra neskelbtina, Ombudsmenas taip pat mano, kad Komisija skundo pateikėjui pateikė tinkamas sprendimo neleisti susipažinti su dokumentais priežastis.

23. Pagal Reglamento 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies a punktą saugomi viešieji interesai negali būti pakeisti kitu viešuoju interesu, kuris laikomas svarbesniu. Tai reiškia, kad jei institucija mano, kad atskleidus informaciją galėtų būti pakenkta bet kuriam iš šių interesų, ji turi atsisakyti suteikti prieigą. Taigi, nors skundo pateikėja išreiškė didelį susirūpinimą dėl migrantų pagrindinių teisių, į jos argumentus dėl viršesnio viešojo intereso atskleisti informaciją negalima atsižvelgti.

24. Tas pats pasakytina apie ginčijamo dokumento pobūdį. Vis dėlto Ombudsmenas pažymi, kad ši tvarka nėra privaloma, o tai aiškiai matyti iš jos turinio.

25. Atsižvelgdamas į visa tai, ombudsmenas mano, kad Komisija pagrįstai atsisakė suteikti galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais. Atsižvelgiant į skundo pateikėjo iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus (žr. 13 dalį), reikėtų dėti visas pastangas siekiant nuraminti visuomenę, kad migrantų pagrindinės teisės yra pakankamai apsaugotos ir kad šiame procese taikomos tinkamos apsaugos priemonės.

Išvada

Remdamasis tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą pateikdamas tokią išvadą:

Atsisakiusi leisti pasinaudoti nagrinėjamu neoficialiu readmisijos susitarimu, Europos Komisija nevykdė netinkamo administravimo.

Skundo pateikėjui ir Komisijai bus pranešta apie šį sprendimą .

Emily O'Reilly Europos ombudsmenė

Strasbūras, 2022 m. rugsėjo 1 d.

[1] 2008 m. gruodžio 16 d. Direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (Grąžinimo direktyva):
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008L0115&qid=1606153913679>
[Nuoroda].

[2] Su Afganistanu, Bangladešu, Etiopija, Gambija, Gvinėja ir Dramblio Kaulo Krantu.

[3] Pagal Reglamentą 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32001R1049> [Nuoroda].

[4] Pagal Reglamento 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies a punktą.

[5] Byla 815/2022/MIG dėl ES Tarybos atsisakymo suteikti visuomenei galimybę susipažinti su dokumentais, susijusiais su neoficialiais susitarimais su ES nepriklausančiomis šalimis dėl migrantų grąžinimo (readmisijos susitarimai):
<https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/61589> [Nuoroda].

[6] Žr., pavyzdžiui, 2018 m. liepos 11 d. Bendrojo Teismo sprendimą *ClientEarth/Komisija*, T-644/16:
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=203913&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir>
[Nuoroda].

[7] Žr. 5 išnašą.